Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO POMORSKIEGO

Rok VI TORUŃ, dnia 10 maja 1938 r. Nr 5

T R E Ś Ć :

CZĘŚĆ URZĘDOWA

87.

Prezydium Rady Ministrów **Odpis.**
Nr 48 — 60/20

Warszawa, dnia 21 marca 1938 r.

Komulacja aplikacji sądowej z innymi stanowiskami w służbie państwowej.

Do
wszystkich Ministerstw
w Warszawie.

Prezydium Rady Ministrów przesyła przy niniejszym do wiadomości odpis okólnika p. Ministra Sprawiedliwości Nr 1379/B. P./37 z dnia 25 listopada 1937 r. w sprawie zajmowania przez aplikantów innych stanowisk w służbie państwowej.

Z treści tego okólnika wynika, iż zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, objęcie stanowiska aplikanta **musi być poprzedzone** zwolnieniem z poprzedniej służby.

W związku z powyższym należy uznać za niedopuszczalne udzielanie zezwoleń na odbywanie aplikacji sądowej, równocześnie z zajmowaniem urzędu państwowego.

Wprawdzie pod pojęcie „zajmowanie urzędu państwowego", jak to wyjaśnia okólnik p. Ministra Sprawiedliwości, nie podpada praca w charakterze urzędnika kontraktowego, która ma charakter prywatno-prawny, z uwagi jednak na to, że stanowisko aplikanta musi być zawsze traktowane jako zajęcie główne, pozostałe zaś

zajęcie — jako uboczne, udzielanie pracownikom kontraktowym zezwolenia na odbywanie aplikacji sądowej należy uznać zasadniczo za niewskazane.

Sposób wyszkolenia prawników administracji rządowej w dziedzinie prawa sądowego będzie uregulowany w specjalnych przepisach, które zostaną wydane przez Ministra Sprawiedliwości.

Zał.: odpis okólnika.

Dyrektor Biura Personalnego:
(—) J. Jagiełło.

Minister Sprawiedliwości
Nr BP — 12886/37

Odpis z odpisu.

Warszawa, dnia 25 listopada 1937 r.

Pismo okólne Nr 1379/BP/37

w sprawie zajmowania przez aplikantów innych stanowisk w służbie państwowej.

Do
Panów Prezesów Sądów Apelacyjnych i Okręgowych.

Doszło do mojej wiadomości, iż odbywa obecnie aplikację szereg osób zajmujących jednocześnie inne stanowiska etatowe w służbie państwowej, nie wyłączając stanowisk oficerów służby stałej. Stan ten jest w wyraźnej sprzeczności z obowiązującymi przepisami prawa. W myśl bowiem § 18 rozp. Ministra Sprawiedliwości o aplikantach i asesorach sądowych z dnia 25 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 95/32, poz. 625) przepisy art. 124 — 127 prawa o u. s. p. rozciągnięte zostały na aplikantów sądowych. Art. 124 u. s. p. zawiera zakaz kumulacji stanowisk w sądownictwie z jakimikolwiek **urzędami państwowymi** (z wyjątkiem stanowisk profesorów, docentów i lektorów szkół akademickich). Również art. 53 ustawy o państw. służbie cywilnej z dnia 17 lutego 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 164), który dopuszcza możność przechodzenia urzędnika do „innego działu zarządu państwowego" nie przewiduje jednoczesnego objęcia służby w dwu różnych działach. Ze zdania końcowego ust. II § 6 cyt. rozp. z dnia 25. X. 1932 r., które brzmi: „Osoba, która przechodzi z innego stanowiska w służbie państwowej na stanowisko aplikanta, powinna zgłosić się w ciągu czternastu dni od zwolnienia od obowiązków poprzedniej służby" — wynika wyraźnie, iż objęcie stanowiska aplikanta **musi być poprzedzone** zwolnieniem z poprzedniej służby, czego w praktyce nie zawsze się przestrzega.

Pod pojęcie „zajmowanie urzędu państwowego" w rozumieniu art. 124 u. s. p. nie podpada praca w charakterze urzędnika **kontraktowego**, która ma charakter **prywatno-prawny.**

Uznając przeto wskazany na wstępie stan rzeczy za zupełnie niedopuszczalny, proszę Panów Prezesów o przestrzeganie przy nominacjach aplikantów następujących zasad:

a) aplikantem nie może być mianowana osoba, zajmująca jakikolwiek urząd państwowy, chyba, że **przechodzi** z tego urzędu na stanowisko aplikanta (art. 53 ust. o państw. służbie cywilnej),

b) aplikantowi bezpłatnemu można udzielić zezwolenia na zajęcie uboczne o charakterze prywatno-prawnym, jeżeli jego warunki materialne tego koniecznie wymagają, przy czym **w drodze wyjątku** można zezwolić na zajmowanie stanowiska urzędnika **kontraktowego** w służbie rządowej lub samorządowej, w innych działach zarządu państwowego, oczywiście z zachowaniem warunków, wymienionych w art. 125 i 126 u. s. p. oraz § 16 i 17 powoł. rozporządzenia o apl. i ases. **Stanowisko aplikanta musi być jednak zawsze traktowane jako zajęcie główne, pozostałe zaś zajęcia — jako uboczne,**

c) obsadzenie stanowisk sekretarzy sądowych przez aplikantów (**wyłącznie egzaminowanych**), należy traktować jako **przejście** ze stanowisko aplikanta na stanowisko **urzędnika sądowego. Przejście to samo przez się zupełnie nie zmniejsza szans kandydata do otrzymania nominacji na asesora.**

d) przyjmowanie aplikantów, a więc urzędników zajmujących stanowiska publiczno-prawne, na stanowiska kontraktowych urzędników sądowych stanowi kumulację zajęć niedopuszczalną. Aplikantowi można natomiast zlecić czynności kancelaryjne (§ 13 ust. II rozp. z dnia 25. I. 1932 r.), jednak z zachowaniem warunków mego okólnika z dnia 16. XII. 1936 r. Nr BP. 13855/36,

e) **nominację** etatowego urzędnika sądowego na stanowisko aplikanta uważać należy również za przejście na inne stanowisko w rozumieniu art. 53 ust. o państwowej służbie cywilnej, nie zaś za kumulację tych stanowisk. Nominacja taka powoduje z samego prawa zwolnienie od zajęć poprzednich, co nie wyklucza czasowego zlecenia aplikantowi czynności sekretarskich.

W stosunku do osób, które w chwili obecnej kumulują stanowiska aplikantów z innymi stanowiskami o charakterze publiczno-prawnym, zechcą Panowie Prezesi postąpić, jak następuje:

1) aplikantom, którym do ukończenia aplikacji pozostaje nie więcej, niż 3 miesiące — zezwolić można w drodze wyjątku na dokończenie aplikacji na dotychczasowych warunkach:

2) od pozostałych aplikantów zażądać należy zwolnienia się w ciągu 2 miesięcy ze służby w innym dziale zarządu państwowego, w razie zaś nie uczynienia zadość temu żądaniu — zwolnić aplikanta ze stanowiska na mocy art. 255 § 2 w związku z art. 124 u. s. p.

Dla kontroli zechcą Panowie Prezesi zażądać od **wszystkich** aplikantów, a na przyszłość i od kandydatów na aplikantów, pisemnego oświadczenia się co do tego, czy zajmują poza stanowiskiem aplikanta inne stanowisko o charakterze publiczno-prawnym.

Przy przesyłaniu list aplikantów na dzień 1 stycznia 1938 r. zechcą Panowie Prezesi złożyć sprawozdanie z wykonania powyższych zarządzeń — ze wskazaniem danych liczbowych, dotyczących zatrudnienia w innych działach zarządu państwowego.

Panów Prezesów Sądów Apelacyjnych proszę o czuwanie nad ścisłym przestrzeganiem zasad niniejszego okólnika, zwłaszcza nad zasadą wyrażoną w p. b) (ustęp końcowy), aby nie było na przyszłość pod żadnym pozorem tolerowane traktowanie aplikacji jako zajęcia ubocznego.

Za zgodność: Minister:
(—) podpis sekretarz (—) Grabowski.

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Pomorskiego
Nr O — 10227/38

Toruń, dnia 2 maja 1938 r.

Kumulacja aplikacji sądowej z innymi stanowiskami w służbie państwowej.

Inspektoratom Szkolnym oraz Dyrekcjom i Kierownictwom wszystkich Szkół w Okręgu

powyższe pismo okólne Prezydium Rady Ministrów z dnia 21 marca 1938 r. Nr 48 — 60/20 w sprawie kumulacji aplikacji sądowej z innymi stanowiskami w służbie państwowej oraz załączony do tego pisma przedruk zarządzenia okólnego Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 listopada 1937 r. Nr 1379/BP/37 podaję do wiadomości i przestrzegania.

Kurator Okręgu Szkolnego:
(—) *Dr Antoni Ryniewicz*

88.

Odpis.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego
Warszawa

Okólnik Nr 18

z dnia 30 marca 1938 r. (II P — 279/38)

w sprawie przechowywania akt urzędowych w Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół powszechnych.

W związku z zapytaniem jednego z Kuratoriów Okręgu Szkolnego Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyraża zgodę na upoważnienie Prezesów Komisji Egzaminacyjnych dla nauczycieli szkół powszechnych, składających egzamin praktyczny, do niszczenia po upływie co najmniej 3 (trzech) lat od chwili egzaminu załączników wymienionych w punkcie d § 6 zarządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 14 grudnia 1928 r., zawierającego przepisy o praktycznym egzaminie na nauczyciela publicznych szkół powszechnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z r. 1929, Nr 1, poz. 3).

Załączniki te, jak: spis lektury i streszczenie przeczytanych książek, nie mają naukowego znaczenia i nie zasługują na zachowanie. Od niszczenia w krótkim terminie powinny być wyłączone jednak załączniki, należące do spraw, przy których wynikały spory, vota separata, zażalenia i t. p. W tych sprawach całość akt egzaminacyjnych powinna być zachowana tak długo, jak będą zachowane akta personalne nauczycielskie każdego nauczyciela. Również w poszczególnych wypadkach w razie uznania Prezesa Komisji wymienione załączniki mogą być dłużej przechowywane.

Załączniki, wymienione w punkcie f powołanego zarządzenia, t. j. życiorysy kandydatów należy zachować przez cały okres przechowywania akt personalnych nauczyciela. Mogą mieć one wartość nie tylko biograficzno-historyczną w stosunku do ludzi, którzy wybili się w swoim zawodzie, ale nawet praktyczną, służbową, celem n. p. porównania i skontrolowania życiorysów, składanych w różnych punktach administracji szkolnej.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr M. Pollak.

Otrzymują:
Kuratoria Okręgów Szkolnych
Śląski Urząd Wojew. Wydz. Ośw. Publ.
Liceum Krzemienieckie.

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Pomorskiego
Nr I — 8603/38

Toruń, dnia 10 kwietnia 1938 r.

Przechowywanie akt urzędowych w Państwowych Komisjach Egzaminacyjnych dla nauczycieli szkół powszechnych.

Panom Prezesom Państwowych Komisyj Egzaminacyjnych dla Nauczycieli Szkół Powszechnych podaję do wiadomości i stosowania.

Kurator Okręgu Szkolnego:
(—) *Dr Antoni Ryniewicz*

89.

Odpis.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego
Nr II W — 2258/38

Warszawa, dnia 23 kwietnia 1938 r.

Zjazd delegatów Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej.

Uwzględniając prośbę Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego zezwalam na zwolnienie od zajęć szkolnych delegatów Kół Krajoznawczych młodzieży szkolnej szkół średnich w dniach 27 i 28 maja b. r., celem umożliwienia im wzięcia udziału w zjeździe, który odbędzie się we Lwowie w dniach 26, 27 i 28 maja b. r.

Podsekretarz Stanu:
(—) Jerzy Ferek-Błeszyński.

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Pomorskiego
Nr O — 11582/38.

Toruń, dnia 2 maja 1938 r.

Zjazd delegatów Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej.

Dyrekcjom szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych w Okręgu
powyższe podaję do wiadomości i ewentualnego wykorzystania.

Kurator Okręgu Szkolnego:
(—) *Dr Antoni Ryniewicz*

90.

Kursy wakacyjne dla nauczycielstwa szkół powszechnych w roku 1938.

Okólnik Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego Nr 120 z dnia 22. IV. 1938 r.
(Nr I — 10452/38).

Do
Inspektoratów Szkolnych i Nauczycielstwa Szkół Powszechnych w Okręgu.

W bieżącym roku szkolnym Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego organizuje dla nauczycielstwa szkół powszechnych następujące kursy:

I. 1. **Chełmno.** Kurs wyrobu pomocy naukowych dla nauczycieli szkół powszechnych I-go stopnia w czasie od 2 do 16 lipca 1938 r.

Na kursie tym będą opracowane następujące tematy:

a) pomoce naukowe na tle obowiązujących programów szkolnych,
b) konserwacja pomocy naukowych,
c) podstawowe wiadomości z obróbki papieru, tektury, szkła, drzewa i metalu,
d) sporządzanie pomocy naukowych z papieru, tektury, szkła, drzewa i metalu.

Zgłoszenia na kurs należy kierować do Inspektoratu Szkolnego **w Chełmnie.**

2. **Gdynia.** Kurs wyrobu pomocy naukowych dla nauczycieli szkół powszechnych II i III stopnia w czasie od 2 do 16 lipca 1938 r.

Na kursie tym będą opracowane następujące tematy:

a) pomoce naukowe na tle obowiązujących programów szkolnych,
b) bibliografia z dziedziny pomocy naukowych,
c) organizowanie pracy szkolnej w dziedzinie pomocy naukowych,
d) konserwacja pomocy naukowych,
e) podstawowe wiadomości z obróbki papieru, tektury, szkła, drzewa i metalu,
f) sporządzanie pomocy naukowych z papieru, tektury, szkła, drzewa i metalu.

Zgłoszenia na kurs należy kierować do Inspektoratu Szkolnego **w Gdyni.**

3. **Ciechocinek.** Kurs zajęć praktycznych dla nauczycieli szkół I stopnia w czasie od 2 do 16 lipca 1938 r.

Na kursie tym będą opracowane następujące tematy:

a) wstępne zajęcia rękodzielnicze,
b) ćwiczenia igłą: płótno, sukno, włosie i t. p.,
c) ćwiczenia nożem — patyki, kora, listewki, drewno lipowe, olszowe,
d) szczotkarstwo — prace ze słomy i sznurka oraz koszykarstwo,
e) technologia drewna, metalu i narzędzi, zajęcia rękodzielnicze z drzewa,
f) wyroby z drutu i obróbka żelaza.

Wobec wprowadzenia na terenie Okręgu Szkolnego Pomorskiego w szeregu szkół kompletów narzędzi w szafkach do zajęć praktycznych, uczestnicy kursu praktycznie przestudiują, co przy pomocy takiego kompletu można wykonać na poziomie szkoły I stopnia.

Pożądany przede wszystkim udział nauczycielstwa, posiadającego już w szkołach komplety narzędziowe oraz nauczycieli szkół I stopnia, do których Inspektoraty Szkolne zamierzają przydzielić w przyszłości komplety narzędzi.

Zgłoczenia na kurs należy kierować do Inspektoratu Szkolnego **w Aleksandrowie Kujaw-**

skim.

II. Kursy mają pomnażać zasób wiedzy i sprawności uczestników, dlatego też praca będzie miała nastawienie wybitnie praktyczne i będzie uwzględniała realne potrzeby szkoły i zainteresowania uczestników.

Uczestnicy kursów powinni przywieźć ze sobą programy nauczania i statut publicznych szkół powszechnych i ewentualnie podręczniki. Na wykłady i zajęcia na kursie przeznacza się ogółem po 36 godzin pracy tygodniowo.

III. Podobnie jak i w latach ubiegłych udział nauczycielstwa w kursach wakacyjnych jest całkowicie dobrowolny. Przestrzeganie zasady dobrowolności nie wyklucza jednak ze strony Panów Inspektorów **akcji propagandowej** na rzecz kursów w zależności od potrzeb szkoły i środowiska.

IV. Zgłoszenia na kurs należy załatwić w sposób podobny, jak w latach ubiegłych. Do zgłoszenia należy dołączyć znaczki pocztowe na odpowiedź wartości 25 gr oraz wpisowe w wysokości 7 zł (siedmiu). Zgłoszenia należy skierowywać drogą służbową do tego Inspektoratu, na terenie którego odbywają się kursy. Uczestnicy kursów, którzy reflektują na korzystanie z internatu (sypialnia, utrzymanie) powinni to w karcie zgłoszeń wyraźnie zaznaczyć.

V. Należy zaraz przyjmować zapisy na kursy, wymienione w punkcie I okólnika. **Zapisy należy zamknąć z dniem 10 czerwca b. r. Do dnia 15 czerwca b. r.** Panowie Inspektorzy, w siedzibie których są urządzane kursy, doniosą Kuratorium o liczbie zgłoszeń. Liszby te posłużą do powzięcia **ostatecznej** decyzji co do uruchomienia kursu.

VI. Do dnia 1 czerwca b. r. Panowie Inspektorzy w siedzibie kursu podadzą Kuratorium nazwiska kandydatów na kierowników (administracyjnych i pedagogicznych) i prelegentów na kursy z podaniem wyczerpujących danych o tych prelegentach.

VII. Panowie Inspektorzy, w siedzibie których odbędą się kursy, zawczasu zwrócą szczegółową uwagę na staranne przygotowanie możliwie bogato zaopatrzonej biblioteki (stosownie do potrzeb), sal wykładowych, pracowni dla uczestników, świetlicy, czytelni i pomieszczenia dla prelegentów.

W ciągu trwania kursu kierownik winien dbać o to, aby zajęcia nie ulegały przerwom z powodu natury gospodarczej, mieć nadzór nad kuchnią i pomieszczeniami uczestników kursu oraz zainicjować utworzenie samorządu spośród słuchaczy. Oprócz tego kierownik kursu zatroszczy się o zorganizowanie życia towarzyskiego ,rozrywek kulturalnych, wycieczek i t. p. **W internatach koszt utrzymania dziennego nie powinien przekroczyć żadną miarą 2 zł dziennie.**

VIII. Kierownik i prelegenci składają sprawozdania na formularzach, jakie będą nadesłane z Kuratorium. Inspektoraty Szkolne prześlą sprawozdania wraz z rachunkami w nieprzekraczalnym terminie do dnia 31 sierpnia 1938 r. do Kuratorium.

Kurator Okręgu Szkolnego:
(—) *Dr Antoni Ryniewicz*

91.

W sprawie znaczków Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych na świadectwa szkolne.

Okólnik Nr 126 Kuratorium O. S. Pom. z dnia 29 kwietnia 1938 r. (Nr O — 11523/38).

Do

Inspektoratów Szkolnych oraz Dyrekcji i Kierownictw wszystkich szkół i zakładów naukowych w Okręgu.

W związku z nadchodzącym końcem roku szkolnego polecam Inspektoratom Szkolnym, Dyrekcjom szkół średnich ogólnokształcących, liceów i szkół zawodowych zgłosić zapotrzebowanie znaczków na świadectwa szkolne na II półrocze 1937/38 do Biura Zarządu Komitetu Okręgowego T. P. B. P. S. P. (gmach Kuratorium) w terminie do dnia 1 czerwca 1938 r.

Należy zamawiać znaczki:
a) 10-groszowe dla szkół powszechnych i niższych szkół zawodowych,
b) 30-groszowe dla szkół średnich i-liceów,
c) 1.— złotowe dla abiturientów szkół średnich i liceów.

Ilość zapotrzebowanych znaczków na świadectwa winna odpowiadać ilości dzieci na terenie Inspektoratu Szkolnego (szkoły powszechne) i uczniów na terenie zakładów (szkoły średnie i licea). Zamówienia dla szkół powszechnych dokonywują Inspektoraty Szkolne, dla szkół średnich i liceów — Dyrekcje. Dyrekcje i Kierownictwa szkół zechcą dopilnować, aby każde świadectwo było zaopatrzone w znaczek.

Wpłaty za sprzedane znaczki winny być odprowadzone bezzwłocznie i bezpośrednio do Zarządu Komitetu Okręgowego na konto czekowe w P. K. O. Nr 214.720. Na odwrocie blankietu nadawczego winna być umieszczona wzmianka, że przekazana gotówka pochodzi z tytułu sprzedaży znaczków na świadectwa. Rozliczenia i przekazania gotówki należy dokonać w nieprzekraczalnym terminie do dnia 1 lipca 1938 r.

Znaczki na świadectwa dla szkół powszechnych wyśle Zarząd Komitetu Okręgowego do Inspektoratów Szkolnych, które następnie wyślą je poszczególnym szkołom, a dla szkół śred-

nich i liceów bezpośrednio do Dyrekcji w ilości, podanej na zamówieniu.

Nierozsprzedane znaczki zwracają szkoły powszechne z dokładnym rozliczeniem do Inspektoratów Szkolnych, które na tej podstawie sporządzą ogólne zestawienia. Rozliczenie to, jak i zwrot niesprzedanych znaczków winno nastąpić w terminie, podanym wyżej. Dyrekcje szkół średnich i liceów przesyłają niesprzedane znaczki wprost do Biura Okręgu.

Kurator Okręgu Szkolnego:
(—) Dr Antoni Ryniewicz

92.

W sprawie sprzedaży świadectw i druków szkolnych.

Okólnik Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego z dnia 30 kwietnia 1938 r. Nr O—11125/38.

Do

Inspektoratów Szkolnych oraz Dyrekcji i Kierownictw wszystkich szkół w Okręgu.

Zawiadamiam, że Zarząd Drukarni Państwowej w Warszawie, pismem z dnia 25 kwietnia 1938 r. Nr 1483/K powierzył do dnia 1 maja 1939 r. Księgarni Polskiej J. Kozińskiego we Włocławku sprzedaż świadectw i druków szkolnych dla szkół Okręgu Szkolnego Pomorskiego na zasadzie pisemnych zapotrzebowań, opatrzonych pieczęcią urzędową.

Kurator Okręgu Szkolnego:
(—) Dr Antoni Ryniewicz.

93.

Zniżki kolejowe dla wycieczek szkolnych.

Okólnik Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego z dnia 2 maja 1938 r. Nr O — 10853/38.

Do

Inspektoratów Szkolnych oraz Dyrekcji i Kierownictw wszystkich szkół w Okręgu.

Na podstawie pisma Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 22 kwietnia 1938 r. Nr II W — 3388/38 zawiadamiam, że Ministerstwo Komunikacji, doceniając znaczenie akcji wycieczkowej szkolnej dla rozwoju intelektualnego i podniesienia uświadomienia obywatelskiego młodzieży, wprowadziło ostatnio daleko idące ulgi kolejowe przy przejazdach młodzieży szkolnej „pociągami popularnymi szkolnymi". Ulga ta, wynosząca 80% od opłat normalnych, jest stosowana przy przejazdach wycieczek szkolnych, złożonych co najmniej z 600 uczestników.

Niezależnie od tego mniejsze wycieczki szkolne (co najmniej 10 uczestników) korzystają na Polskich Kolejach Państwowych z ulgi taryfowej 66% od opłat normalnych, przy czym na każdych 10 uczniów (uczennic) biorących udział w wycieczce, jedna niezamożna osoba uprawniona jest bezpłatnie, co pogłębia jeszcze stosowaną ulgę.

Świadczenia przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe" na rzecz uczącej się młodzieży, w formie wyżej wymienionych ulg przejazdowych są bardzo znaczne i w żadnym przypadku nie mogą być rozszerzone.

Kurator Okręgu Szkolnego:
(—) Dr Antoni Ryniewicz.

94.

Krajowa Wystawa Lotnicza we Lwowie.

Okólnik Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego z dnia 2 maja 1938 r. Nr 10981/38.

Do

Inspektoratów Szkolnych oraz Dyrekcji i Kierownictw wszystkich szkół w Okręgu.

Na podstawie pisma okólnego Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 22 kwietnia 1938 r. Nr III — 1341/38 zawiadamiam, że w czasie od 29 maja do 29 czerwca 1938 r. odbędzie się we Lwowie Krajowa Wystawa Lotnicza.

Wystawa ta odbywa się z okazji 20-lecia lotnictwa polskiego, XV-lecia istnienia LOPP i X-lecia polskiego lotnictwa sportowego.

Zadaniem jej jest zilustrowanie znaczenia lotnictwa i jego zastosowania, oraz przedstawienie dotychczasowych prac lotniczych w Polsce, celem spopularyzowania lotnictwa wśród najszerszych warstw społeczeństwa.

Krajowa Wystawa Lotnicza obejmuje działy:

I) Ogólny, obrazujący rozwój lotnictwa, jego zastosowanie i wszelkie przejawy życia lotniczego (historia lotnictwa, stan i zastosowanie lotnictwa, organizacje lotnicze, filatelistyka lotnicza, fotografia lotnicza, sztuka i plastyka lotnicza, elektryczność na usługach lotnictwa, przy-

ziemia lotnicze, meteorologia i aerologia, oraz kartografia lotnicza).

II) LOPP, zawierający dorobek ogólny, jak też rozwój poszczególnych Okręgów i ich prace terenowe (organizacja, propaganda, lotnictwo i oplg), ośrodek propagandowy.

III) Lotnictwo wojskowe, opl i opg.

IV) Przemysł lotniczy (płatowce, szybowce, balony, silniki, sprzęt pomocniczy).

V) Komunikacja lotnicza.

VI) Sport i turystyka lotnicza.

VII) Nauka, doświadczenia, badania i nauczania w lotnictwię.

VIII) Prasa i literatura lotnicza.

W ciągu trwania Krajowej Wystawy Lotniczej we Lwowie będą organizowane wielkie imprezy lotnicze, jak Meettingi, zloty gwiaździste, pokazy w locie samolotów i szybowców, masowe skoki spadochronowe, pokazy modelarskie, zlot młodzieży, oraz imprezy teatralne, festivale, zawody balonów i inne.

Podając powyższe do wiadomości, polecam poinformować o wymienionej wystawie młodzież szkolną celem ewentualnego zorganizowania wycieczek zbiorowych.

Wszelkich informacyj i wyjaśnień w sprawie organizowania wycieczek i zwiedzenia Wystawy lotniczej udziela Zarząd Okręgu Wojewódzkiego LOPP we Lwowie przy ul. Podleskiego 1.

Kurator Okręgu Szkolnego:
(—) *Dr Antoni Ryniewicz.*

95.

Pogadanki o zwalczaniu pożarów.

Okólnik Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego z dnia 2 maja 1938 r. Nr O — 11121/38.

Do

Inspektoratów Szkolnych oraz Kierownictw wszystkich szkół powszechnych w Okręgu.

W ślad za okólnikiem Kuratorium Okr. Szk. Pom. z dnia 24 listopada 1937 r. Nr O — 8322/37 w sprawie akcji przysposobienia przeciwpożarowego młodzieży szkolnej i pozaszkolnej (Dz. Urz. Kuratorium O. S. Pom. z 1937 r. Nr 3/4, poz. 39) oraz na podstawie zarządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 25 kwietnia 1938 r. Nr II W. — 1830/38 polecam we wszystkich szkołach powszechnych przed zakończeniem bieżącego roku szkolnego zwrócić młodzieży uwagę na niebezpieczeństwo ognia i klęskę pożarów.

Może to nastąpić albo drogą odpowiednio zorganizowanych pogadanek, albo też drogą umieszczenia w szkole afiszów bądź ulotek propagandowych lub też napisów zawierających okolicznościowe sentencje. Materiałów do pogadanek dostarczy na bezpośrednie zapotrzebowanie szkół Inspektoratom Szkolnym Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych w Poznaniu.

O powyższym polecam zawiadomić również te szkoły, które nie abonują Dziennika Urzędowego Kuratorium O. S. Pom.

Kurator Okręgu Szkolnego:
(—) *Dr Antoni Ryniewicz.*

96.

Zlot młodzieżowy szkół powszechnych w Toruniu 19. VI. 1938 r.

Okólnik Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego z dnia 9 maja 1938 r. Nr O — 12322/38.

Do

Inspektoratów Szkolnych, Dyrekcji i Kierownictw szkół oraz ogółu Nauczycielstwa w Okręgu.

Dla podkreślenia historycznego faktu utworzenia Wielkiego Pomorza, Towarzystwo Przyjaciół Torunia organizuje w dniu 19 czerwca b. r. zlot młodzieży szkół powszechnych z terenu Okręgu Szkolnego Pomorskiego. Zlot odbędzie się w ramach wielkich uroczystości wojskowych i ogólno-społecznych, które uświetni swym przybyciem Naczelny Wódz Marszałek Polski Edward Śmigły-Rydz.

Powiatowe Komitety Zlotu przejęły na siebie wykonanie wszystkich prac związanych z organizacją zlotu i wystawieniem widowiska p. t. „Gryf w służbie Orła Białego".

W tej chwili praca przygotowawcza w terenie jest w pełnym toku i cały szereg faktów świadczy, że inicjatywa Towarzystwa znalazła pełny oddźwięk w całym społeczeństwie, zwłaszcza wśród Nauczycielstwa, rozumiejącego doskonale znaczenie tej uroczystości dla wychowania narodowego i państwowego młodego pokolenia pomorskiego.

Obecnie podaję pewne wytyczne, które będą w miarę potrzeby uzupełniane:

1) Młodzież, biorąca **udział czynny** w widowisku, będzie zwolniona od zajęć szkolnych w czasie od 16 do 20 czerwca włącznie. Na każdą grupę młodzieży, liczącą 25 osób, należy przydzielić jednego nauczyciela (lkę) w charakterze opiekuna.

Młodzież ta wraz z opiekunami przyjedzie do Torunia w dniu 16 czerwca w godzinach wieczornych. Jest to dzień świąteczny (Boże Ciało). Wyjazd powinien być tak zorganizowany, żeby

młodzież mogła poprzednio wziąć udział w miejscowych uroczystościach religijnych.

Młodzież ta zostanie zakwaterowana w szkołach toruńskich w czasie od 16 do 20 czerwca i otrzyma bezpłatne wyżywienie. Przejazdy pokrywa każdy uczestnik. Opiekunowie otrzymują bilety bezpłatne. Zasadniczo należy dobierać młodzież zupełnie zdrową i wytrwałą, dobrze ubraną i przedstawiającą się korzystnie. Każdy uczestnik powinien z sobą przywieźć: koc, dwa prześcieradła, małą poduszkę, koszulę nocną, bieliznę na jedną zmianę, dwa ręczniki, szczoteczkę do zębów, mydło, przybory do czyszczenia ubrania i obuwia, menażkę, kubek, łyżkę, nóż i widelec. Powiatowe Komitety zgłoszą ilościowe zapotrzebowanie na przejazd do Wojewódzkiego Komitetu Zlotu do dnia 25 maja b. r.

2) Młodzież, która chciałaby wiąć udział w zlocie **w roli widzów**, może przyjechać pociągami popularnymi. Warunki przyjazdu poda w osobnym okólniku Liga Popierania Turystyki — Delegatura w Toruniu. Ilość przybywającej na Zlot młodzieży jest ograniczona, gdyż Liga Turystyki projektuje tylko 15 pociągów popularnych, dla całego Pomorza. Pociągi te będą przybywać do Torunia w dniu 19 czerwca w godzinach przedpołudniowych i odjeżdżać tego samego dnia wieczorem. Ze względu na przewidywany tłumny zjazd do Torunia nie tylko młodzieży, ale i starszego społeczeństwa trzeba mieć na oku wielkie trudności związane z podróżą i pobytem w tym dniu w Toruniu. Wskazaną jest więc wielka ostrożność i wstrzemięźliwość w organizowaniu zbyt licznych wycieczek, zwłaszcza ze stron bardziej odległych.

Kurator Okręgu Szkolnego:
(—) Dr Antoni Ryniewicz.

97.

Konkursy na stanowiska kierowników publicznych szkół powszechnych.

Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego ogłasza niniejszym konkurs na następujące stanowiska kierowników publicznych szkół powszechnych:

1) kier. szkoły III stopnia Nr 2 w Koronowie, pow. bydgoskiego,
2) kier. szkoły II stopnia w Przyłękach, powiatu bydgoskiego,
3) kier. szkoły II stopnia w Wierzchucinie Kr., pow. bydgoskiego,
4) kier. szkoły II stopnia w Osielsku, pow. bydgoskiego,
5) kier. szkoły II stopnia w Kotomierzu, pow. bydgoskiego,
6) kier. szkoły II stopnia w Mariampolu, pow. bydgoskiego,
7) kier. szkoły III stopnia im. Hetm. Stef. Czarnieckiego w Bydgoszczy,
8) kier. szkoły III stopnia im. Estkowskiego w Bydgoszczy,
9) kier. szkoły III stopnia w Grabiu, pow. Toruń.

Podania należycie udokumentowane należy przedkładać Kuratorium w drodze służbowej, w ciągu 4 tygodni od dnia ukazania się niniejszego numeru Dziennika Urzędowego.
(Nr BP — 8211/38).

98.

Komunikat o Wakacyjnym Instytucie Sztuki.

Pod protektoratem Pana Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i Pana Prezesa Polskiej Akademii Literatury
WAKACYJNY INSTYTUT SZTUKI.

1) **Organizacja i program:**

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego rozszerzając podjętą w r. 1936 inicjatywę — organizuje 3 oddziały Wakacyjnego Instytutu Sztuki, a mianowicie:

1) Wakacyjny Instytut Sztuki w Wiśle w czasie od 2 — 27 lipca,
2) Wakacyjny Instytut Sztuki w Gdyni w czasie od 2 — 27 sierpnia,
3) Wakacyjny Instytut Sztuki w Żabiem w czasie od 9 — 29 lipca.
(Oddział poświęcony wyłącznie zagadnieniom sztuki ludowej).

Celem W. I. S. jest propaganda polskiej twórczości artystycznej, oraz przeszkolenie estetyczne pewnej grupy działaczy pracujących w terenie nad krzewieniem kultury.

W programie prac Instytutu w Wiśle i Gdyni zostaną uwzględnione wszystkie dziedziny sztuki, a więc: literatura, teatr, architektura, plastyka, muzyka, radio, film.

Szczegółowy program opierać się będzie na zasadzie jak najściślejszej współpracy wykładowcy z audytorium. Całokształt prac Instytutu ujęty zostanie w ramy: 1) wykładów, 2) pokazów, wieczorów autorskich, koncertów, 3) seminarium dyskusyjnego. Wykłady oraz seminaria dyskusyjne odbywać się będą w godzinach popołudniowych (16 — 19). Dyskusje na seminariach dotyczyć będą wygłoszonych odczytów oraz zagadnień poruszanych przez słuchaczów Instytutu w formie dobrowolnych referatów. Wieczory wszystkich W. I. S. mają być poświęcone bezpośredniemu kontaktowi słuchaczów z artystami i ich twórczością. Złożą się na nie pokazy te-

atralne oraz występy najwybitniejszych aktorów, dalej koncerty, recytacje i wieczory literackie. Przewidziany jest jak najszerszy udział słuchaczów we wszelkich artystycznych imprezach. W tym celu zorganizowane zostaną sekcje, poświęcone poszczególnym dziedzinom sztuki. Do prac sekcji będzie należeć między innymi urządzanie konkursów artystycznych między słuchaczami.

Na liście wykładowców W. I. S. znajdą się najwybitniejsi polscy artyści i twórcy obok znakomitych znawców sztuki i zagadnień z nią związanych, profesorów wyższych uczelni.

W. I. S. w Żabiem poświęcony będzie wybranym zagadnieniom sztuki ludowej. Przeznaczony jest w pierwszym rzędzie dla osób pracujących zawodowo, lub społecznie w dziedzinie sztuki albo przemysłu ludowego. Za pośrednictwem wykładów, dyskusji, pokazów i wycieczek uczestnicy kursu zostaną wprowadzeni w najważniejsze i najbardziej aktualne z tej dziedziny zagadnienia.

2) **Świadectwa.**

Uczestnicy wszystkich W. I. S. otrzymają świadectwa uczęszczania do Instytutu.

3) **Kierownictwo.**

Ogólne kierownictwo Wakacyjnych Instytutów Sztuki powierzył Pan Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego radcy Michałowi Rusinkowi.

4) **Siedziba.**

W. I. S. w Wiśle będzie miał za swą siedzibę gmach Szkoły Powszechnej, zbudowany nowocześnie, zaopatrzony w niezbędne dla odpoczynku urządzenia. W gmachu tym znajdą pomieszczenie i całkowite utrzymanie zarówno słuchacze jak i słuchaczki Instytutu. Urocza miejscowość wśród gór Beskidu Zachodniego, pokrytych lasem świerkowym, klimat łagodny podgórski — zapewni szczególnie dogodne warunki odpoczynku. Nowocześnie zbudowany basen-pływalnia ze skocznią (wstęp dla słuchaczy W. I. S .bezpłatny) w połączeniu ze znakomitymi terenami wycieczek górskich umożliwią uczestnikom W. I. S. uprawianie sportów. Wykłady i wieczory artystyczne urządzane będą w nowoczesnych salach Domu Zdrojowego.

W. I. S. w Gdyni będzie się mieścił w Państwowej Szkole Morskiej, doskonale wyposażonej pod względem pomieszczenia i higieny. Do użytku słuchaczy oddane będą sale wykładowe, aula, sala klubowa, biblioteka i czytelnia zaopatrzona w czasopisma codzienne, kulturalne i wszystkie polskie czasopisma artystyczne, jadalnia, urządzenia łazienkowe i natryskowe, sale gimnastyczne, boiska sportowe i t. p.

Słuchacze W. I. S. otrzymają pomieszczenie i całkowite utrzymanie w internacie Państwowej Szkoły Morskiej. Słuchaczki umieszczone będą w internacie Szkoły Przysposobienia Zawodowego, znajdującej się w pobliżu Szkoły Morskiej. Na noclegi przeznaczone są kilkuosobowe sypialnie.

W. I. S. w Żabiem będzie się mieścił w nowocześnie urządzonym (kanalizacja, natryski, elektryczność) gmachu Muzeum Huculskiego. Żabie, bogaty ośrodek dawnej kultury ludowej, leżące w samym sercu Huculszczyzny, nad rzekami Czeremoszem i Ilcią, wśród gór pokrytych pięknymi lasami stanowi wyjątkowy punkt wycieczkowy i odpoczynkowy.

5) **Opłaty.**

Każdy słuchacz (słuchaczka) W. I. S. wpłaca jednorazowe wpisowe w kwocie 15 zł oraz pokrywa w siedzibie Instytutu koszty mieszkania i całkowitego utrzymania:

w Gdyni . . . . . . 90 zł
w Wiśle . . . . . . 75 zł
w Żabiem . . . . . 60 zł.

Koszty przejazdu pokrywają uczestnicy. Wszystkim słuchaczom W. I. S. przyznało w tym roku Ministerstwo Komunikacji zniżki kolejowe w wysokości 50%.

Pierwszeństwo zapisu przysługuje nauczycielom szkół państwowych i prywatnych, działaczom kulturalno-oświatowym oraz tym osobom, które w latach ubiegłych podania o przyjęcie do W. I. S. złożyły, lecz z braku miejsca przyjęte być nie mogły. Podania o przyjęcie do W. I. S. należy wnosić najpóźniej do dnia 25 maja b. r. wprost do Ministerstwa W. R. i O. P., Wydział Sztuki, pokój Nr 43. Do podań należy dołączyć: krótki życiorys, podający imię i nazwisko kandydata, adres, wiek, wykształcenie, zawód, główne zainteresowania, na który kurs chce być przyjęty (z internatem, czy bez) — wreszcie należy zaznaczyć, czy kandyadt zgadza się na umieszczenie go — w razie braku miejsca w wymienionej przez niego miejscowości — na liście słuchaczy W. I. S. ośrodka innego.

Osoby przyjęte na kurs zostaną o tym zawiadomione. Po wpłaceniu w określonym terminie wpisowego, Ministerstwo prześle uczestnikom legitymacje, uprawniające do zniżki kolejowej oraz szczegółowy program wykładów i prac instytutu.

(Nr O — 12175/38).

99.

Komunikat w sprawie wakacyjnych kursów wychowania fizycznego dla nauczycieli (lek) szkół powszechnych w 1938 r.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego organizuje w czasie tegorocz-

nych wakacji letnich sześć kursów wychowania fizycznego dla nauczycieli (lek) szkół powszechnych. Kursy te odbędą się w dwóch terminach w miejscowościach, które ze względu na korzystne warunki klimatyczne i lokalowe zapewniają nie tylko dobre zrealizowanie programu kursu, lecz także przyjemne spędzenie czasu wolnego poza pracą wyszkoleniową.

Organizacja kursów jest następująca:

a) W Wolsztynie (woj. Poznańskie) odbędą się dwa kursy w terminach od 3 do 30 lipca i od 1 do 28 sierpnia r. b. pod kierunkiem okręgowego wizytatora szkół p. W. Sikorskiego. Kursy te są przeznaczone przede wszystkim dla okręgów szkolnych poznańskiego i pomorskiego oraz woj. śląskiego, jakkolwiek są dostępne także dla nauczycielstwa z całej Polski. Kursy organizuje Kuratorium Okręgu Szkolnego Poznańskiego.

b) W Andrychowie (woj. krakowskie) odbędą się dwa kursy w terminach od 23 czerwca do 23 lipca i od 25 lipca do 20 sierpnia r. b. pod kierunkiem okręgowej wizytatorki szkół p. H. Olszewskiej. Kursy te są przeznaczone przede wszystkim dla okręgów szkolnych warszawskiego, krakowskiego i lwowskiego, jakkolwiek dostępne są także dla nauczycielstwa z całej Polski. Kursy organizuje Kuratorium Okręgu Szkolnego Warszawskiego.

c) W Puławach (woj. lubelskie) odbędą się dwa kursy w terminach jak w Andrychowie pod kierunkiem Okręgowego instruktora w. f. p. J. Mazia. Kursy te są przeznaczone przede wszystkim dla okręgów szkolnych lubelskiego, wołyńskiego, brzeskiego i wileńskiego, jakkolwiek dostępne są także dla nauczycielstwa z całej Polski. Kursy organizuje Kuratorium Okręgu Szkolnego Lubelskiego.

Kandydaci na kursy powinni się zgłaszać do tego Kuratorium, które organizuje kurs, za pośrednictwem swoich inspektorów szkolnych, przy czym o przyjęciu decyduje wcześniejsze zgłoszenie. Liczebność grup ze względów organizacyjnych jest ograniczona i w razie większej liczby zgłoszeń nie wszyscy będą przyjęci.

Uczestnicy wraz z zawiadomieniem o przyjęciu otrzymają zaświadczenie, upoważniające do nabycia biletu kolejowego ze zniżką 75% do miejsca kursu i z powrotem. Uczestnicy na kursie opłacają za czterotygodniowy pobyt wraz z mieszkaniem i wyżywieniem 85 zł. Obowiązani są przywieźć kompletny kostium ćwiczebny, a to: białą trykotową koszulkę, czarne lub granatowe spodenki płócienne, pantofle na miękkiej podeszwie i kostium pływacki. Pożądane jest przywiezienie długich spodni treningowych, umożliwiających odbywanie ćwiczeń polowych i wycieczek.

Kursy tegoroczne zorganizowane są jako kursy na poziomie stopnia pierwszego, ułatwią one prowadzenie wychowania fizycznego w szkole powszechnej, a ponadto dadzą wstępne przygotowanie do kursów stopniaI I i III, które będą organizowane dla absolwentów kursów tegorocznych w latach następnych. Kończący trzy kursy na poziomie stopni I, II i III otrzymają sumę wiadomości potrzebną do złożenia egzaminu w charakterze eksterna w zakresie w. f. Wyższego Kursu Nauczycielskiego.

(Nr O — 9590/38).

100.

Komunikat w sprawie kursu przeszkolenia higienicznego dla nauczycielstwa szkół powszechnych.

Państwowa Szkoła Higieny w Warszawie z inicjatywy i w porozumieniu z Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego organizuje w okresie od 27 czerwca do 16 lipca włącznie XVI kurs przeszkolenia higienicznego dla nauczycieli (lek) szkół powszechnych.

Program kursu będzie obejmował następujące działy:

1) higienę otoczenia (higiena budynku i urządzeń szkolnych, uzdrowotnienie miast i wsi);
2) higienę ucznia (odżywianie, praca umysłowa, wzrok, słuch i mowa, narządy oddychania, pierwsza pomoc w nagłych wypadkach);
3) higienę społeczną (walka z chorobami zakaźnymi, gruźlica, alkoholizm, zagadnienia seksualne, pielęgniarstwo społeczne);
4) wychowanie higieniczne w szkole, propaganda higieniczna i wychowanie fizyczne.

Wykłady i ćwiczenia praktyczne odbywać się będą w Państwowej Szkole Higieny; w programie są ponadto pokazy i wycieczki.

Pomieszczenie i utrzymanie znajdą uczestnicy kursu w bursie Państwowej Szkoły Higieny. Koszty pobytu w bursie wynoszą 4 zł dziennie. 60-ciu słuchaczom przyznany będzie zasiłek po zł 25 na częściowe pokrycie kosztów utrzymania w bursie. Resztę należności za pobyt, t. j. kwotę zł 55 oraz wpisowe w wysokości 4 zł uiszczą sami słuchacze. Z zasiłku będą mogli korzystać przede wszystkim kierownicy szkół z odległych województw.

Zgłoszenia na kurs (czytelne, z podaniem dokładnego adresu) powinni kandydaci przesłać najpóźniej do dnia 20 czerwca 1938 r. bezpośrednio do Dyrekcji Państwowej Szkoły Higieny w Warszawie, ul. Chocimska 24, zawiadamiając o

tym równocześnie Inspektorat Szkolny. W zgłoszeniach kandydaci winni wyraźnie zaznaczyć, czy zamierzają korzystać z bursy.

O przyjęciu na kurs oraz o przyjęciu do bursy kandydaci zostaną powiadomieni przez Dyrekcję Państwowej Szkoły Higieny.

W razie przyjęcia do bursy kandydat winien całkowitą opłatę za czas pobytu w bursie uiścić w Sekretariacie Szkoły niezwłocznie po przybyciu na kurs.

(Nr II W — 2421/38).

101.

Komunikat w sprawie terminów dla kandydatów na stanowiska I kategorii w państwowej służbie administracyjnej.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia, że egzaminy dla kandydatów na stanowiska I kategorii w państwowej służbie administracyjnej odbywać się będą w ciągu całego roku — z wyjątkiem miesięcy lipca i sierpnia.

Kandydaci, zamierzający poddać się egzaminowi, powinni zgłosić przystąpienie do egzaminu pisemnie bezpośrednio Przewodniczącemu Komisji Egzaminacyjnej przy Ministerstwie W. R. i O. P., który zawiadomi ich o wyznaczonym dla nich przez Ministerstwo terminie egzaminu.

W zgłoszeniu należy podać numer i datę decyzji, którą dopuszczono do egzaminu kandydata.

Zachowanie drogi służbowej nie obowiązuje przy tym zgłoszeniu.

(Nr BP — 8907/38).

102.

Ruch służbowy.

P. Kurator O. S. Pom. zamianował z dniem 1 maja 1938 r. p. Mieczysława Cybę, kontraktowego nauczyciela Państwowej Średniej Szkoły Hodowlano-Rolniczej w Grudziądzu, nauczycielem tejże szkoły.

(Nr BP — 7793/38).

P. Kurator O. S. Pom. przeniósł z dniem 1-go maja 1938 r.:

1) p. Jana Bechtloffa, naucz. kier. publicznej szkoły powsz. w Mirowicach, pow. bydgoskiego, na stanowisko nauczyciela do publ. szkoły powsz. I stopnia w Łochowie, pow. bydgoskiego. (Nr BP — 8339/38).

2) p. Karola Ejdowskiego, naucz. publ. szk. powsz. III st. w Jabłonowie I, pow. brodnickiego, na stanowisko nauczyciela do publ. szkoły powsz. III st. męskiej w Brodnicy. (Nr BP — 11354/38),

3) p. Kazimierza Kordę, naucz. publ. szkoły powsz. III st. w Rytlu, pow. chojnickiego, na stanowisko naucz. do publ. szkoły powsz. III st. w Swornegaciach, pow. chojnickiego. (Nr BP — 7623/38),

4) p. Stefana Mieszkowskiego, kierownika publ. szkoły powsz. II st. w Zbójnie, pow. rypińskiego, na stanowisko naucz. do publ. szkoły powsz. II st. w Osieku, pow. rypińskiego. (Nr BP — 9398/38),

5) p. Jana Splettstoehsera, naucz. kier. publ. szkoły powsz. w Główczewicach, pow. chojnickiego, na stanowisko naucz. kier. do publ. szkoły powsz. w Przyrowie, pow. tucholskiego.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

103.

Komunikat o postumencie Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Ministerstwo W. R. i O. P. zwraca uwagę Dyrektorów i Nauczycieli szkół wszelkich typów na postument Marszałka Józefa Piłsudskiego, wykonany w gipsie przez rzeźbiarza Jana Kubickiego. Rozmiar 68 × 40 w dowolnym kolorze, można nabywać w Głównej Księgarni Wojskowej na dogodnych warunkach: cena wraz z kosztami przesyłki wynosi 100 zł w dziesięciu ratach miesięcznych po 10 zł, płatnych na konto P. K. O. Nr 668. (Nr II Pr — 1916/38).

104.

Komunikat w sprawie konkursu na najciekawsze wyniki działalności spółdzielni uczniowskich.

Z okazji Dnia Spółdzielczości Centralny Komitet Dnia Spółdzielczości ogłasza konkurs na najciekawsze wyniki działalności spółdzielni uczniowskich. Każda spółdzielnia może opisać wszystko, co zbiorowym wysiłkiem osiągnęli uczniowie dla szkoły i społeczeństwa i jakie są przejawy wysiłku spółdzielczego, ilustrowane fotografiami lub rysunkami.

Komitet ustalił dla wyróżnionych spółdziel-

ni uczniowskich 5 nagród pieniężnych na wycieczki spółdzielcze. Termin ostateczny nadsyłania prac konkursowych do dnia 30 maja r. b.

Prace należy nadsyłać do redakcji „Młodego Spółdzielcy“ — przewodnika dla spółdzielni uczniowskich, Warszawa 12, ul. Grażyny 18. Przyznanie nagród nastąpi przed mikrofonem Polskiego Radia w dn. 11 czerwca r. b. o godzinie 8-ej rano w ramach audycji szkolnej.

105.

Komunikat w sprawie egzaminu wstępnego do Państwowego Pedagogium w Toruniu.

Egzamin wstępny do Państwowego Pedagogium w Toruniu na wydziały: humanistyczny, matematyczny i geograficzno-przyrodniczy odbędzie się dnia 22 czerwca b. r. o godz. 9 przed południem w salach wykładowych uczelni na parterze (ul. Sienkiewicza 30/32).

Do egzaminu mogą się zgłosić absolwenci i absolwentki 8-mio klasowych gimnazjów lub liceów ogólnokształcących w wieku do 25 lat.

Wnioski pisemne o dopuszczenie do egzaminu wstępnego należy przesyłać od 1 maja do 15 czerwca b. r. do Dyrekcji Państwowego Pedagogium w Toruniu. Do wniosku należy załączyć: 1) życiorys własnoręcznie napisany, 2) metrykę urodzenia i 3) świadectwo maturalne w oryginale. (W podaniu należy zaznaczyć, na jaki wydział kandydat (ka) ma zamiar się zapisać).

Warunki przyjęcia:

1) świadectwo egzaminu dojrzałości,
2) zamiłowanie do pracy wychowawczej,
3) wiadomości dostateczne w zakresie gimnazjum z przedmiotów specjalnych na poszczególnych wydziałach: język polski i historia na wydziale humanistycznym — matematyka i fizyka na wydziale matematycznym — geografia i biologia na wydziale geograficzno-przyrodniczym,
4) dobry stan zdrowia,
5) słuch muzykalny.

Studia w Państwowym Pedagogium trwają dwa lata (6 trymestrów). Po ukończeniu studiów absolwenci otrzymują dyplom nauczyciela szkół powszechnych.

Słuchaczy obowiązują następujące opłaty:

1) wpisowe w wysokości 5.— zł, płatne przy zgłoszeniu się do egzaminu,
2) taksa administracyjna w wysokości 30.— zł rocznie, płatna w dwóch ratach po 15.— zł (najpóźniej do 20 listopada i 20 kwietnia k. r.).

Państwowe Pedagogium w Toruniu posiada dwa internaty (męski i żeński). Opłata za mieszkanie w internacie i całkowite utrzymanie wynosi 45.— zł miesięcznie.

Dla słuchaczy niezamożnych, którzy wykażą się dobrymi wynikami w pracy przewidziane są stypendia oraz częściowe lub całkowite zwolnienie z opłaty taksy administracyjnej.

Pożądane jest, by kandydaci przyjęci do Pedagogium przywieźli ze sobą skrzypce.

Dla kandydatów, którzy z uzasadnionych powodów nie mogli stanąć do egzaminu wstępnego w czerwcu, przewiduje się dodatkowy egzamin w dniu 3 września b. r. o godz. 9.

106.

Oceny i streszczenia.

A. Bedyński: Licea Zawodowe. (Współpraca Domu i Szkoły. Z. 17). Książnica-Atlas. Lwów — Warszawa. Str. 44. Cena zł 1.20.

Książeczka A. Bedyńskiego ma na celu poinformować społeczeństwo polskie, a zwłaszcza rodziców i młodzież w wieku szkolnym, o rodzajach i zadaniach nowopowstających w Polsce liceów zawodowych.

Nowe liceum zawodowe, oparte o czteroletnie gimnazjum ogólnokształcące, ma w pewnym zakresie przygotować uczniów do samodzielnej pracy w przemyśle, handlu, administracji i rolnictwie, dając swym wychowankom już po upływie dwóch do trzech lat nauki odpowiednie warunki pracy zarobkowej.

Zainteresowanie się naszej młodzieży tym właśnie liceum niewątpliwie będzie coraz silniej wzrastać, zwłaszcza w okresie kończenia gimnazjum ogólnokształcącego, otwiera ono bowiem dla niej nowe horyzonty pracy zawodowej, których dotychczas nie znała, ułatwiając jednocześnie odpowiednie wykorzystanie zdolności, nie zawsze idących w parze po linii programów szkół ogólnokształcących. Toteż praca niniejsza, wprowadzając w nieznane szczegóły ustroju, rodzajów i wymagań poszczególnych typów szkół zawodowych, jest wydawnictwem nad wyraz aktualnym i potrzebnym.

Wacław Sieroszewski: Józef Piłsudski. Wydanie drugie. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938 r. Str. 51. Z portretem J. Piłsudskiego. Cena zł 0,50.

Krótki życiorys Marszałka Piłsudskiego skreślony przez wiernego jego współpracownika, znakomitego pisarza i bojownika o wolność Wacława Sieroszewskiego należy niewątpliwie do najlepszych biografij Budowniczego Polski Odrodzonej.

Szczery sentyment i zrozumienie, z jakim opisuje autor trudny żywot Wielkiego Marszałka oraz wybitne walory literackie życiorysu czynią z tej książki prawdziwie piękną lekturę dla najszerszych mas, a przede wszystkim dla młodzieży szkolnej, która znajdzie w niej najwspanialszy wzór życia ofiarowanego Ojczyźnie.

Godzi się zaznaczyć również, że mimo znacznie

staranniejszej szaty graficznej nowego wydania, dotychczasowa niezwykle niska cena książki nie uległa zmianie, aby umożliwić jej nabycie dosłownie każdemu.

Stefan Papèe: Ignacy Mościcki. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych .Lwów 1938. Str. 54 + 2 nlb. Cena zł 0,50.

Życiorys Prezydenta Rzeczypospolitej skreślony wytrawnym piórem dr Papèe'go składa się z sześciu rozdziałów: Z pracowni uczonego na królewski zamek, Najstarszy Piłsudczyk, Plon dziesięciolecia p. Prezydenta Rzeczypospolitej, Profesor Ignacy Mościcki jako uczony, Prace i dni pana Prezydenta, Jedna jest matka Rzeczpospolita Polska. W zakończeniu podaje autor bibliografię przedmiotu.

Książka przeznaczona dla najszerszych kół czytelniczych, w pierwszym rzędzie dla młodzieży szkolnej, pisana jest popularnie, żywo i zajmująco. Nie powinno jej zabraknąć w żadnym domu, w żadnej bibliotece publicznej i szkolnej.

S. Barbara Żulińska C. R.: Dla Ciebie Polsko. Obrazki z życia Tadeusza Żulińskiego (Romana Barskiego). Str. 82 +1 nlb., 7 ilustracji. Cena zł 1,30.

Książeczka ta, skreślona przez siostrę porucznika Tadeucza Żulińskiego, opowiada nam dzieje jego pięknego żywota od lat dziecinnych do bohaterskiej śmierci na polach pod Kamieniuchą.

Syn i bratanek powstańców z r. 1863 miał Żuliński już we krwi to gorące umiłowanie Ojczyzny, które przez młodzieńcze manifestacje patriotyczne, działalność konspiracyjną w PPS, Związku Strzeleckim i POW oraz służbę w Legionach Piłsudskiego kazało mu ofiarować młode życie w walce o wolną i niepodległą Polskę.

Proste i serdeczne wspomnienia siostry przybliżą jego piękną postać młodemu pokoleniu, dając mu jeden jeszcze wzór godny naśladowania.

Feliks Burdecki: Walka o atom. Biblioteka Fizyczna. Tom. 4. Str. 110 + 1 nlb. Cena zł 1,80.

„Przez setki lat — pisze autor w przedmowie — trwała walka o atom. Bardzo długo ludzie nic nie wiedzieli o owych nieprzeliczonych zastępach atomów, tworzących wszechświat: gwiazdy, słońce, ziemię i — nasze ciało. Nieprzebrane tłumy atomów krążyły po przewodach nerwowych ludzi myślących, zastanawiających się nad istotą wszechświata, jego sensem i przeznaczeniem. Atomy tworzyły i tworzą tkanki i komórki żywych świadomych swego bytu istot. Z tysięcy doświadczeń, z niezliczonych godzin żmudnych naukowych badań, po długiej i uporczywej walce domniemań i przypuszczeń wyłoniło się ustalone pojęcie najmniejszej nieziszczalnej cząstki materii. Ustalone pojęcie atomu! Czy jednak naprawdę ostatecznie, zupełnie ostatecznie „ustaliło się" pojęcie atomu? Czy z całą pewnością powiedzieć można, czym jest atom? — W bardzo pobieżnym skrócie postaramy się naszkicować etapy tej walki, a doszedłszy do współczesności, spróbujemy sformułować wnioski i przypuszczenia — na przyszłość!"

Książka składa się z rozdziałów następujących: Podwaliny wszechświata, Narodziny atomistyki, Rozwiązana zagadka ciepła, Szlakami nauki od Daltona do Mendelejewa, Nowa zagadka — elektryczność, Tajemnica tęczowej wstęgi, Walka o elektron, Pochód w głąb atomu.

Wykład autora znanego z licznych prac popularyzatorskich z zakresu fizyki i techniki jest jasny, wyczerpujący i ciekawy.

Książkę zdobi szereg portretów i rycin.

Piotr Emil Ehrlich: Gdzie zakładać sklepy? Ludzie i praca T. II. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938 r. Str. 99, 31 tablic. Cena z. 1,80.

„Położenie sklepu detalicznego — pisze autor we wstępie — nie może być dziełem przypadku. Wybór miejsca pod sklep winien być gruntownie przemyślany, gdyż położenie sklepu decyduje bardzo często o jego powodzeniu. Zadaniem pracy niniejszej jest ustalić te prawa, które wywierają wpływ na położenie sklepu".

Chodzi autorowi przede wszystkim o wpływ takich czynników, jak miejscowość, klientela, następnie branża i organizacja sklepu. Pod tym kątem widzenia rozważa położenie sklepu detalicznego na wsi, na terenie osady fabrycznej, w miasteczku (rolniczym, przemysłowym, urzędniczym) oraz w mieście większym, ilustrując swoje wywody licznymi wykresami i zestawieniami statystycznymi.

Książka, stanowiąca tom II pożytecznego cyklu „Ludzie i praca" może oddać usługi tak w nauce szkolnej, jak i w samokształceniu.

Stefan Górniak i Leopold Paszek: Księgowość w handlu detalicznym. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938 r. Str. 182 + 2 nlb., tablic 9. Cena zł 2.80.

Praca pp. Górniaka i Paszka znanych pedagogów szkół handlowych, autorów szeregu podręczników z zakresu księgowości i prawa handlowego zawiera systematyczny wykład księgowości, t. j. zasad prowadzenia rachunkowości w przedsiębiorstwach handlowych.

Książka składa się z 7 rozdziałów oraz wstępu.

We wstępie autorowie określają pojęcie księgowości oraz wyjaśniają cele jej prowadzenia, a następnie omawiają księgowość szczegółową służącą kontroli obrotu gotówkowego i towarowego, kontroli należności i zobowiązań oraz ewidencji urządzenia sklepu i kosztów handlowych, księgowość inwentarzy i bilansów, dziennik tabelaryczny, zastosowanie księgowości w handlu detalicznym, statystykę, księgowość uproszczoną, wreszcie przepisy podatkowe dotyczące świadectw przemysłowych oraz podatków obrotowego i dochodowego.

Wywody autorów uplastycznione są szeregiem tablic i wzorów.

Książka powitana zostanie niewątpliwie z żywym zadowoleniem zarówno przez nauczycielstwo i młodzież szkół handlowych, jak też przez liczne rzesze kupiectwa polskiego w ogóle.

Antoni Tatoń i Kazimierz Jabłowski: Sprzedaż sklepowa. Książka dla sprzedawcy. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. Str. 238, 37 fotografij,

29 rysunków, 14 wzorów listów sprzedażowych. Cena zł 2.70.

Jest to część trzecia świetnego podręcznika organizacji i techniki handlu pp. Tatonia i Jabłowskiego omawiająca całokształt zagadnień związanych ze sprzedażą sklepową (kształtowanie się ceny detalicznej, reklama, klientela, rola sprzedawcy, przebieg sprzedaży).

Układ podręcznika jest przejrzysty, styl prosty i jasny, ujęcie wysoce praktyczne dostosowane do konkretnych wymagań życia.

Książka obficie ilustrowana rysunkami oraz zdjęciami fotograficznymi przeznaczona jest w pierwszym rzędzie dla uczniów szkół i kursów zawodowych, może oddać jednak duże usługi także szerszym rzeszom kupców i sprzedawców, którzy chcieliby pogłębić swoją wiedzę zawodową.

Fiuczek M.: Maszyny elektryczne. Cz. II. Silniki asynchroniczne. Biblioteka Wiedzy Zawodowej 2. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych, Lwów 1937 r. Str. 99 + 3 nlb. Cena zł 1.35.

Książeczka ta stanowiąca część drugą wydanej poprzednio pracy autora o maszynach elektrycznych (Maszyny elektryczne prądu stałego. PWKS 1937) jest zbiorem szeregu wskazówek praktycznych z zakresu budowy, reperacyj i t. d. silników asynchronicznych. Ma ona na celu ułatwienie rzemieślnikowi wykonania drobnych napraw silników prądu zmiennego szczególnie tam, gdzie o pomoc fachową jest trudno.

Aby nie zatracić praktycznego charakteru książki, autor ograniczył do minimum wszelkie rozważania teoretyczne.

Metody podane w pracy odbiegają od metod fabrycznych i są możliwie przystosowane do wykonywania napraw w małych warsztatach.

Książka stanowi tom II pożytecznej Biblioteki Wiedzy Zawodowej wydawanej przez Państwowe Wydawnictwo pod redakcją Towarzystwa Oświaty Zawodowej w Warszawie.

M. Jeżewska: Podanie o Piaście. (Teatr Polski Żywej). Książnica-Atlas. Lwów — Warszawa. Str. 88. Cena zł 3,40.

Zagadnienie dobrej literatury dla młodzieży jest w czasach dzisiejszych wciąż jeszcze zagadnieniem nierozwiązanym.

Długi okres niewoli, w którym żaden obcy rząd nie interesował się rozwojem młodego pokolenia, walka o niepodległość, zmaganie się w początkach naszej państwowości z ciężarem zadań ekonomicznych, polityki zewnętrznej, utrwalanie porządku wewnętrznego — cała budowa naszego życia od podstaw — przeciwdziałały spokojnej pracy kulturalnej — skierowując zbiorowy wysiłek na zagadnienia bardziej palące.

Jednakże gdy teraz polskie życie jest już oparte na mocnych fundamentach, gdy rząd i społeczeństwo roztoczyło opiekę nad dzieckiem i młodzieżą, gdy olbrzymie sumy idą na dożywianie dzieci, na kolonie, na rozwój fizyczny młodego pokolenia — zwrócenie uwagi na pokarm duchowy — staje się kwestią niezbędną.

Tym pokarmem jest dobra książka, a zwłaszcza dobra sztuka sceniczna dla młodzieży, której działanie, dzięki dynamice żywego słowa, jest od działania książki o wiele silniejsze.

Zapoczątkowaniem takiej właśnie literatury dramatycznej dla młodzieży jest pierwszy tomik z cyklu zapowiedzianych 12-tu, osnutych na tematach legendowych i historycznych Polski.

Jest to udramatyzowana legenda z czasów bajecznych naszych dziejów p. t. „Podanie o Piaście" pióra Marii Jeżewskiej.

Była ona grana przez Teatr Szkolny Reduty od marca 1936 r. do marca 1938 r., przy czym na widowisku tym było około 60.000 dzieci, młodzieży i dorosłych widzów.

Największą wartość tej książki — stanowi — oprócz pięknego literackiego języka, śpiewanego wiersza, prostych melodyjnych piosenek to, że daje dzieciom i młodzieży, niezaczerpnięty z obcych psychice polskiej wzorów — pokarm zdrowy, treść etyczną, temat własny wyrastający z najgłębszego podłoża polskiej duszy, jak rosną kłosy na zoranej glebie, albo cieniste lipy, co dziś szumią nad wiejskimi chatami tak samo, jak kiedyś nad piastową strzechą.

Dr J. Sztaudynger: Marionetki. Książnica-Atlas. Lwów — Warszawa. Str. 148. Cena zł 4,40.

Praca dr J. Sztaudyngera jest rozprawką naukową o marionetkach, podaną w sposób lekki i przystępny, z pewną dozą humoru i żarliwości propagatora teatrów lalkowych. Autor przystąpił do jej napisania po odbyciu szeregu podróży zagranicznych, w czasie których poznał kilkadziesiąt teatrów marionetkowych Czech, Austrii, Niemiec, Francji i Belgii i zetknął się z uczonymi oddającymi się studiom nad lalkami. Po zebraniu odpowiedniego materiału i posegregowaniu go uzupełnił autor wiedzę, czerpaną z bezpośrednich obserwacji, wiedzą z książek, dla których zdobycia nie szczędził czasu i trudu.

Zadaniem rozprawki jest oświetlenie problemu lalki-aktora pod wszelkimi możliwymi względami. J. Sztaudynger bada lalki z punktu widzenia religii, polityki, estetyki, obronności granic, pedagogiki i etyki. Zastanawia się nad ich nazwami, nad wiekiem ich powstania, nad ich ojczyzną i nad sposobem powstania, wreszcie nad konstrukcją lalek i konsekwencjami stąd wynikającymi. Szuka dla nich miejsca w dzisiejszym świecie i stacza o nie walki. Zastanawia się nad ich rolą w domu, w szkole, w wojsku, w rodzinie, w medycynie i w religii. Praca J. Sztaudyngera jest dziełem znawcy, ale równocześnie i miłośnika lalek.

Rozległością aspektów i zainteresowań swych spowodował J. Sztaudynger, że jego broszura zainteresuje teatrologa i aktora, księdza i nauczyciela, oficera i lekarza, a wreszcie sfery rodzicielskie.

St. Smreczyński: Z zagadnień mechaniki rozwoju. Bib. Biologiczna. Z. 5. Książnica-Atlas. Lwów — Warszawa. Str. 58. Cena zł 1,20.

Na wstępie autor przedstawił szczegółowo rozwój jaja żaby, aby zapoznać czytelnika z zasadniczymi zjawiskami normalnego rozwoju oraz z terminami i pojęciami embriologii. W dalszym ciągu ograniczył się autor — ze względu na rozmiary książeczki — do przedstawienia jedynie najważniejszego i najobszerniejszego problemu mechaniki rozwoju, t. zn. zagadnienia determinacji i pominął zupełnie inne jej działy.

Zagadnienie determinacji zostało potraktowane historycznie. Autor wyszedłszy z podstawowych doświadczeń Roux'a, które zapoczątkowały mechanikę rozwoju, przedstawił późniejszy stopniowy rozwój obecnych poglądów, głównie na podstawie badań Driescha, Spemanna i uczniów. Szczegółowo zostały przedstawione doświadczenia, na podstawie których Spemann stworzył pojęcie centrum organizacyjnego i organizatora, późniejsza krytyka tych pojęć oraz badania chemiczne nad procesem indukcji.

W końcu przedstawił autor pokrótce wyniki badań nad determinacją w innych grupach zwierząt, poza płazami, t. zn. u jeżowców i owadów.

St. Skowron: Hormony. (Bibl. Biologiczna. Zesz. 7). Książnica-Atlas. Lwów — Warszawa. Str. 48. Cena zł 1,20.

Praca ta omawia jedną z grup, t. zn. biokatalizatorów, do których prócz enzymów należą, jak wiadomo, witaminy i hormony. W szeregu rozdziałów zaznajamia autor czytelnika z pojęciem hormonów, z oddziaływaniem ich na nastrój, omawia wartość tego działu biologii dla medycyny i wprowadza czytelnika w biologiczne znaczenie systemu dokrewnego jako drugiego obok systemu nerwowego mechanizmu uzgodnienia i zespolenia pracy narządów w ustroju. Dzięki swej przystępności książeczka St. Skowrona jest znakomitym wprowadzeniem w tak aktualne zagadnienie biologiczne, interesujące dziś całą kulturalną ludzkość.

Ludwik Tyrowicz: Liternictwo w reklamie. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. Str. 112. Cena zł 2,50.

Podręcznik prof. Tyrowicza przeznaczony jest w pierwszym rzędzie dla młodzieży gimnazjów kupieckich uczącej się „techniki reklamy", a następnie dla młodych kupców rozpoczynających pracę zawodową.

Książka ma charakter wybitnie praktyczny. „Do prac kupca — pisze autor w przedmowie — poza sprzedawnictwem i organizacją handlową jego przedsiębiorstwa należy też urządzenie wystawy sklepowej, stworzenie i utrzymanie ładu estetycznego w sklepie, jasne i ciągłe informowanie klienteli o cenach towarów. By sprostać tym wszystkim zadaniom, trzeba posiadać umiejętność wykonywania czystych, bardzo czytelnych i efektownych napisów, kartek z cenami, tablic i małych plakatów. Kupiec nie jest artystą ani zawodowym dekoratorem, musi jednak posiadać tyle wprawy w ozdobnym pisaniu, ile wypływa z potrzeb jego detalicznego sklepu, musi umieć radzić sobie w sporządzaniu efektownych, a więc zwracających uwagę klientów napisów i wiedzieć z jakich materiałów robić takie napisy, kiedy stosować małe, a kiedy wielkie litery, kiedy płaskie czy wypukłe, jakich używać zestawień barwnych i t. p.

Te właśnie wiadomości podaje mu w formie jasnej i zwięzłej podręcznik prof. Tyrowicza. Obejmuje on naukę zarówno ozdobnego pisma odręcznego, jak i liternictwa dekoracyjnego używanego we wszelkich dziedzinach, za wyłączeniem pism, których używają drukarze do druków reklamowych.

Wywody autora ilustrują liczne wzory liternicze oraz ryciny przyrządów pisarskich.

Należność za prenumeratę na rok 1938 oraz zaległości z tytułu prenumeraty należy wpłacać na konto P. K. O. 203.100.

Wydawnictwo Dziennik Urzędowy K. O. S. Pom.

Cena prenumeraty rocznej Dziennika Urzędowego 6,— zł. Dla P. P. Nauczycieli abonujących indywidualnie 4 zł 80 gr. Numer pojedyńczy (bez przesyłki pocztowej) 50 gr. Konto w P. K. O. 203100.

Warunki umieszczenia ogłoszeń: Cała strona zł 100,—, ½ strony zł 55,—, ¼ strony zł 30,—, 1/8 strony zł 20,—, 1/16 strony zł 12,—.

Ogłoszenia umieszcza się tylko po zapłaceniu z góry przypadającej należności (Konto nr 203100 w P. K. O.). Administracja pozostawia bez odpowiedzi nadesłane do druku ogłoszenia, o ile jednocześnie należność nie została wpłacona.

Zamówienie na prenumeratę jak również na numery pojedyńcze wykonywa się jedynie po wpłaceniu należności. Reklamacje z powodu nieotrzymania poszczególnych numerów wnosić należy do właściwych urzędów pocztowych niezwłocznie po otrzymaniu następnego, kolejnego numeru. Reklamacyj spóźnionych lub wniesionych niewłaściwie nie uwzględnia się.

Nakładem Wydawnictwa Dziennika Urzędowego Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego.

Tłoczono z polecenia Kuratora Okręgu Szkolnego Pomorskiego w Drukarni Spółdzielczej, Toruń, Mickiewicza 2-